

*„A festményeket pedig kevés kivétellel mindig megsíratom.
De csapodár fajta az ószeres, szerelmes lesz néhány tárgyba,
de aztán eladja, utána meg kesereg, miért tette.”*

SZERELMES ÜZEMMÉRNÖK LÓDENBEN

SZUROVY ATTILA – ÓSZERES

A MÚLÓ IDŐ NYOMÁBAN

AZ ÓSZERES

Gyerek voltam még. Nem most volt ugyan, de mindahányszor, hogy felmegyek egy régi, gangos ház emeletére, és halált megvető bátorsággal nekitámaszkodom a rozsdáette korlátnak, s nézem az udvart, eszembe jut egy férfi. Nem emlékszem, hány éves lehetett, nincs előttem a kép, hogyan is nézett ki. De a hang, a jellegzetes ordibálás változatlanul él bennem: „Ószeres! Mindent veszek! Használt ruhát, cipőt, képet, gépet! Ószeres! Mindent veszek!” Ma, a panel korában ez persze nincs, csak néhány vándorköszörűs maradt meg magnak a házalók közül, és a zsebkendőnyi boltba szorult zsisbárus a Dohány utca-Síp utca sarkán. A kirakat zsúfolásig van tömve. Kristályváza, kozák szablya, sétapálcák, szár nélküli tajtékpipa, gyöngysorok, bádogtáblák, mintha az ember a régi idők aprócska morzsáit látná egy halomba szórva. Az ajtón egy vénségesen vén rongymackó lóg, katonaruhában. Fején rohamsisak gyanánt ócska rézedény, nyakában a legendás lendkerekes lemezgéppisztoly.

— Eladna vagy venne? Keres valamit? —fogad egy tonett széken ülve a tulajdonos, Szurovy Attila.

—*Igen keresek. Választ. Hogyan lesz valaki ószeres a XXI. század elején?* —*vágom rá gyorsan, miközben beprésem magam a fényképész után „ócskaország” fegyveres medvével őrzött kapuján.*

— Ne gondolja, hogy az Ön szavaival élve „ószeresnek” születtem. Van nekem, kérem szépen, rendes szakmám, és még diplomám is. Üzemmérnökként diplomáztam még az „antivilágban”, de a számok, képletek, szabványok, gépek helyett mégis ez lett az életem. Ócskás lettem, udvariasan és nagyképpően szólva régiségkereskedő, vagy ahogyan a helyi öregek mondják, ószeres.

S
Z
U
R
O
V
Y

A
T
T
I
L
A

A MÚLÓ IDŐ NYOMÁBAN

AZ ÓSZERES

—*Nesze neked Darwin, evolúció, technikai fejlődés...*

—A szerelem nagy úr. Én pedig szerelmes lettem, vagyok, és szerintem maradok is. Nagyjából huszonöt éve szerettem bele a régiségekbe. Véletlenül kikeveredtem szombaton a bolhapiacra, és elámultam a rengeteg régi limlom szépségén. Elkezdtem gyűjtögetni. Mindent, ami tetszett, vásároltam, cserélgettem, tanultam, mi mi-csoda és mennyit ér. Aztán a feleségem megunt, és azt mondta, hogy ha már ennyire szeretem ezt az egészet, és ennyi lomot gyűjtöttem össze, miért nem nyitok egy boltot.

Szétrészelve a boltban néhány pillanat után érthető lesz a feleség mondata. Tényleg van itt minden. Használható vagy már a végelgyengülés határán tengődő kávéfőző, keretezett Sztálin-portré, szemközt vele afrikai maszk, üvegpoharak garmadával, lendkerekes autók, Búvár zsebkönyvek, néhány fényképezőgép, festmények, cipőkanál, alpakka villa és szekérderéknyi nagymamabizsu. Tárgyak, még innen és már túl a jó ízlésnek azon a bizonyos határán. A roskadásig pakolt asztal mögött pedig ott figyel az egykori mérnökből lett ószeres. Érdekes váltás, villan át az agyamon, s már jön is az újabb kérdés, bár egy széken terpeszkedő gigantikus plüsskutya még játszik az érzékeimmel.

—*Új szakma? Régiségkereskedés mérnöki pontossággal?*

—Ez nem szakma, ez egyfajta életforma, szenvedély. Aki ilyesmire adja a fejét, annak az élete onnantól kezdve folyamatos tanulás. Olyan ember nem létezik, aki minden régiséghez egyformán ért, mindenkinek van kedvenc témaköre, és van, amihez nem ért annyira, tehát mindenkit át lehet vágni ezzel-azzal. Ezért van szükség arra, hogy az ember folyamatosan fejlessze magát, mert így talán kevésbé tudják rászedni. Én például este bezárok, hazamegyek, és gyakran éjfélig böngészem az internetet, olvasom a szakkönyveket, aukciós listákat. Mi meny-

S
Z
U
R
O
V
Y

A
T
T
I
L
A

AZ ÓSZERES

---

nyíért kelt el, ki mikor élt, miket festett, milyen stílusban. Csak egy rövid példa. Bejött a boltba egy fiatalember, hozott egy akvarellt. Azt mondta, régi családi darab, és nagyon kell neki a pénz, eladná. Megnéztem az aláírást. Ismerős volt, de nem tudtam hova tenni. Mondtam, inkább nem veszem meg. Alkudozni kezdtünk, mondta, hogy mindegy menyiért, csak vegyem meg. Nézegettem a képet, eredetinek tűnt, kérdeztem a fiút, mennyit kér érte, azt felelte, kétezer forintot. Végül ezeröttszázban megegyeztünk. Este hazamentem, utána néztem a képnek, kiderült nyolcvanezret ér. Azzal a képpel jól jártam, de lehetett volna hamisítvány is, vagy csak valami hasonló nevű festő képe, és akkor nem ért volna egy fillért sem. Volt olyanra is példa, de azzal nem szívesen dicsekszem.

— *Halljunk egy olyat is. Egyszer fenn, egyszer lent...*

— Nem olyan nagyon régen behoztak hozzám egy csodálatos festményt. Két sétáló hölgyet ábrázolt. A furcsa az volt, hogy egy szék ülőlapjára festették, és a lap homorúsága valódi perspektívát adott a képnek, még jobban kiemelve az egész alkotás térbeliségét. Aláírás nem volt rajta, így ötletem sem volt, ki festhette, hiába nyomoztam utána. Elvittem egy képkeretezőhöz és rendeltem hozzá egy keretet. Amikor elkészült, úgy döntöttem kirakom itt a boltban. Nem akartam eladni, csak jólesett gyönyörködnöm benne. Egyszer csak bejött a boltomba egy nő, és ahogy meglátta a képet, rögtön rákérdezett, mennyit kérek érte. Gondoltam, ha jó magas árat mondok, majd meggondolja magát. Rávágtam, hogy százötvenezer forint. A nő azonnal fizetett, és elvitte a képet, én meg két hétig beteg voltam, hogy eladtam, de hát ez egy bolt, ide azért rakja ki az ember a dolgokat, hogy megvegyék. Pár nappal az eset után erre járt a képkeretező, és beugrott hozzám. Rögtön azzal kezdte: nem hitte volna, hogy eladom a két sétáló hölgyes képet, mert olyan szeretettel beszéltem róla. Értetlenkedve kérdeztem, honnan tudja, hogy elvitték. Mondta, hogy látta a festményt az egyik régiségbolt kirakatában. Persze nem bírtam ki, zárás után elmentem az említett antikvitásba, és megláttam a képet. Több mint egy millióért árulták.

A MÚLÓ IDŐ NYOMÁBAN

AZ ÓSZERES

— *Nagyapám mondta. a szerelem időnként sírással jár. Tényleg, van valami, ami szerelem?*

— A szívem csücske az art deco, és persze a festmények. Mindent megveszek, ami art deco, legyen az bútor, lámpa vagy szobor. A festményeket pedig kevés kivétellel mindig megsiratom. De csapodár fajta az ószeres, szerelmes lesz néhány tárgyba, de aztán eladja, és kesereg, miért tette.

— *Régen az ószeres olyan volt, mint egy pontos műszer. Ha jól ment az embereknek, nem volt, csak lom, ha rosszabbul ment, az ószeres igazi kincseket is találhatott...*

— Így van ez most is. Ez a bolt olyan, mint egy gazdasági lakmuszpapír. Ha több régiséget adok el, mint amennyit vásárolok, akkor jó a gazdasági helyzet, és az embereknek van pénzük szép, de „haszontalan” dolgokat venni. Ha viszont rossz helyzetben van az egyszerű polgár, gyorsan megtelik a bolt.

— *Nehéz lehet szelektálni, és nehéz lehet tisztességesnek lenni. A megszorultság nagyon nagy úr...*

— Valamilyik nap egy környéken lakó idős hölgy kért meg, hogy menjek fel hozzá, megnézni néhány régiséget. Borzasztó érzés volt árat mondani olyan tárgyakra, amiket a néni több évtizede őrizgetett. Minden hozzám kerülő holminak van meséje, és én minden ilyen történetet megpróbálok megtudni a régi tulajdonosoktól, mert ez is a tárgy része. Persze vannak olyan vevőim, akiket egyáltalán nem érdeklik az ilyen történetek, őket általában nem a tárgy, hanem csak a pénz és a befektetés. De szerencsére még akadnak, akik nagy áhítattal hallgatják ezeket az apró anekdotákat a régi időkből. Őket nem az érték, hanem a szépség érdekli.

S
Z
U
R
O
V
Y

A
T
T
I
L
A

A MŰLÓ IDŐ NYOMÁBAN

AZ ÓSZERES

A nénike története furcsa képzeteket hív elő az agyamból. Itt, az egykori gettó peremén a kényszer és a kényszerből eladunk mindent, valahogy más értelemmel bír, mint mondjuk egy alföldi faluban. Persze azok az idők szerencsére elmúltak, s ma már jól megfér egymás mellett egy házilag öntött vaskereszt, és a sameszát vesztett menóra. „Ócskaország” nehéz terep, még a gyakorlott kérdezőnek is. Valahol mindig megpillantok valamit, amit hazavinnék a saját lomtáramba. Szurovy Attila persze türelmes. Várja a kérdést, s hogy közben ne teljen haszontalanul az idő, helyre tesz néhány doboz „özönvíz előtti” cigarettát. Terv és Astor, vadkelet és vaknyugat naftalinszagú békében.

— *Érték, szépség, lassan kiháló fogalmak ezek. Mihez kezd majd tíz év múlva, a „gazdaságos tárgyak” korában?*

— Sajnos komoly problémát jelent a régiségek piacán, hogy lassan elfogynak az igazi értéket képviselő holmik. Ne értsen félre, nem akarom leszólni a mostani bútorokat, ruhákat vagy bármi mást, hiszen én is ezeket használom, de nagyjából a hetvenes évek óta, amióta beindult a nagyipari tömegtermelés, nincs igazi utánpótlás antikvitásból. Amíg a múlt század elején minden cipő, ruha, vagy bútor kézzel és egyedileg készült, addig manapság csak beszedünk egy bevásárlóközpontba, és veszünk egy széket, amit pár évig használunk, aztán eldobunk.

Ez lett a végszó. Záróra. Az ószeres pakol. Várja a feleség, a vacsora, és a könyvei, no meg az internet. Nincs menekvés a technikai fejlődés elől. A rézsisakos mackó beül egy karfáját vesztett székebe, leereszti a géppisztolyt. A sarokban lassan elalszik a régi lódenkabát, horkolni kezdenek kávéfőzők, és álomra szenderül a fél szemére vak porcelánfejű baba. Kint hideg van. Forró kávéra vágyva elindulunk egy „ezeréves” presszó felé. Üveg pohár, alu csészealj, karos kávéfőző. Csendben ülünk a széken, de valahol ott maradtunk mindketten az ószeres boltjában. Lehunyom a szemem, és egy lakatkék lendkerekes autón száguldok a múltó idő nyomában.

S
Z
U
R
O
V
Y

A
T
T
I
L
A